

Підсумки діяльності фінансових компаній, ломбардів та юридичних осіб (лізингодавців) за I півріччя 2017 року

Станом на 30.06.2017 у Державному реєстрі фінансових установ налічувалось:

- 786 фінансових компаній
- 196 юридичних осіб (лізингодавців)
- 442 ломбардів

Таблиця 1

Динаміка основних показників діяльності фінансових компаній, ломбардів та юридичних осіб (лізингодавців)

Показник	Станом на 31.06.2015	Станом на 30.06.2016	Станом на 30.06.2017	Темпи приросту, %	
				31.03.2016/ 31.03.2015	31.03.2017/ 31.03.2016
Фінансові компанії					
Кількість зареєстрованих фінансових компаній за виключенням інших кредитних установ (далі - ІКУ)	491	640	674*	30,3	5,3
Інші кредитні установи	-	-	112	-	-
Активи фінансових компаній, (млн. грн.)	67 465,3	80 623,5	105 418,7	19,5	30,8
Власний капітал, (млн. грн.)	16 532,3	22 963,7	24 011,0	38,9	4,6
Обсяг наданих фінансових послуг фінансовими компаніями, (млн. грн.)	23 386,9	50 789,8	99 220,4	117,2	95,4
* - без врахування 112 інших кредитних установ (далі - ІКУ) станом на 30.06.2017					
Юридичні особи (лізингодавці)					
Кількість зареєстрованих установ	267	272	196	1,9	-27,9
Вартість діючих договорів фінансового лізингу, (млн. грн.)	56 138,5	24 755,1	22 633,6	-55,9	-8,6
Кількість діючих договорів фінансового лізингу, (од.)	23 880	19 530	14 689	-18,2	-24,8
Вартість договорів фінансового лізингу, укладених за звітний період, (млн. грн.)	3 210,8	4 089,0	5 629,8	27,4	37,7
Кількість договорів фінансового лізингу, укладених за звітний період, (од.)	1 493	5 693	3 455	281,3	-39,3
Ломбарди					
Кількість зареєстрованих установ	476	465	442	-2,3	-4,9
Активи по балансу, (млн. грн.)	2 215,0	2 987,6	3 467,3	34,9	16,1
Власний капітал, (млн. грн.)	1 145,3	1 312,8	1 536,8	14,6	17,1
Сума наданих фінансових кредитів під заставу, (млн. грн.)	6 413,0	7 842,1	8 382,3	22,3	6,9
Сума погашених фінансових кредитів, (млн. грн.)	6 038,1	7 563,0	8 242,5	25,3	9,0
Кількість наданих кредитів, (тис. один.)	5 278,5	5 790,0	6 043,2	9,7	4,4

Послуги фінансових компаній

Станом на 30.06.2017 в Державному реєстрі фінансових установ міститься інформація про **786 фінансових компаній**.

Узагальнені дані щодо обсягу фінансових послуг, наданих фінансовими компаніями за I півріччя 2016 - I півріччя 2017 рр., наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Інформація про обсяги та види фінансових послуг, наданих фінансовими компаніями, млн. грн.

Вид фінансової послуги	I півріччя 2016	I півріччя 2017	Темпи приросту (I півріччя 2017/ I півріччя 2016)	
			Абсолютний	%
Залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення	1 375,5	705,7	-669,8	-48,7
Надання гарантій та поручительств	546,4	2 137,2	1 590,8	291,1
Надання коштів у позику, в т. ч. на умовах фінансового кредиту	2 769,7	9 759,1	6 989,4	252,4
Адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах	229,7	231,7	2,0	0,9
Надання послуг з факторингу	7 613,2	12 764,8	5 151,6	67,7
Надання послуг з фінансового лізингу (вартість укладених договорів)	6,2	113,7	107,5	1 734,3
Операції з обміну валют	115,4	10 103,4	9 988,0	8 655,1
Операції з переказу грошових коштів	31 595,7	48 185,6	16 589,9	52,5
Управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю (внески установників управління майном ФФБ)	3 058,5	5 810,8	2 752,3	90,0

За I півріччя 2017 року відбулося збільшення **активів** фінансових компаній на 30,8% (24 795,2 млн. грн.), в той же час **власний капітал** збільшився на 4,6% (1 047,3 млн. грн.).

Обсяги фінансових послуг зросли на 95,4% (48 430,6 млн. грн.) порівняно з аналогічним періодом I півріччя 2016 року.

Найбільше збільшення обсягів надання фінансових послуг відбулося по таких **видах**:

- операції з обміну валют в 86,6 разу (9 988,0 млн. грн.);
- надання послуг з фінансового лізингу в 17,3 разу (107,5 млн. грн.);
- надання гарантій та поручительств в 2,9 разу (1 590,8 млн. грн.);

- надання коштів у позику, в т. ч. на умовах фінансового кредиту в 2,5 разу (6 989,4 млн. грн.);
- управління майном для фінансування об'єктів будівництва та здійснення операцій з нерухомістю – на 90,0% (2752,3 млн. грн.);
- надання послуг з факторингу - на 67,7 % (5 151,6 млн. грн.);
- операції з переказу грошових коштів - на 52,5% (16 589,9 млн. грн.).

Найбільше скорочення обсягів фінансових послуг відбулося з залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення – на 48,7% (669,8 млн. грн.).

Фінансові послуги наданих фінансовими компаніями по адмініструванню фінансових активів для придбання товарів у групах

Протягом I півріччя 2017 року фінансові компанії уклали 930 договорів адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах на загальну суму 231,7 млн. грн., виконали 590 договорів.

Таблиця 3

Кількість діючих договорів про адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах, на кінець періоду

Період	II квартал 2015 р.	III квартал 2015 р.	IV квартал 2015 р.	I квартал 2016 р.	II квартал 2016 р.	III квартал 2016 р.	IV квартал 2016 р.	I квартал 2017 р.	II квартал 2017 р.
Кількість договорів	7 556	7 473	7 492	7 164	4136	4357	4 393	4 457	4 733

Як свідчать дані таблиці 3, кількість діючих договорів адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах, на кінець I півріччя 2017 року, становила 4 733 одиниці, що на 14,4 % (597 одиниць) більше порівняно з цим показником аналогічного періоду I півріччя 2016 року .

Розподіл створених, фінансовими компаніями, діючих груп по адмініструванню фінансових активів за категоріям товарів наведено в табл. 4

Кількість діючих груп створених фінансовими компаніями по адмініструванню фінансових активів для придбання товарів у групах, на кінець періоду.

Вид товару	Станом на :								
	30.06.2015	30.09.2015	31.12.2015	31.03.2016	30.06.2016	30.09.2016	31.12.2016	31.03.2017	30.06.2017
автомобілі	225	230	238	241	246	253	259	262	264
будівельні матеріали	4	4	3	3	3	3	3	3	0
побутова техніка	1	1	1	1	1	1	1	1	0
інше	1	1	1	1	1	1	1	1	0

Станом на 30.06.2017 найбільше діючих груп, створених фінансовими компаніями, за такою категорією товарів, як: автомобілі – 100 % від загальної кількості створених груп, що майже дорівнює показнику (станом на 30.06.2016 - 98,0 %) аналогічного періоду II кварталу 2016 року.

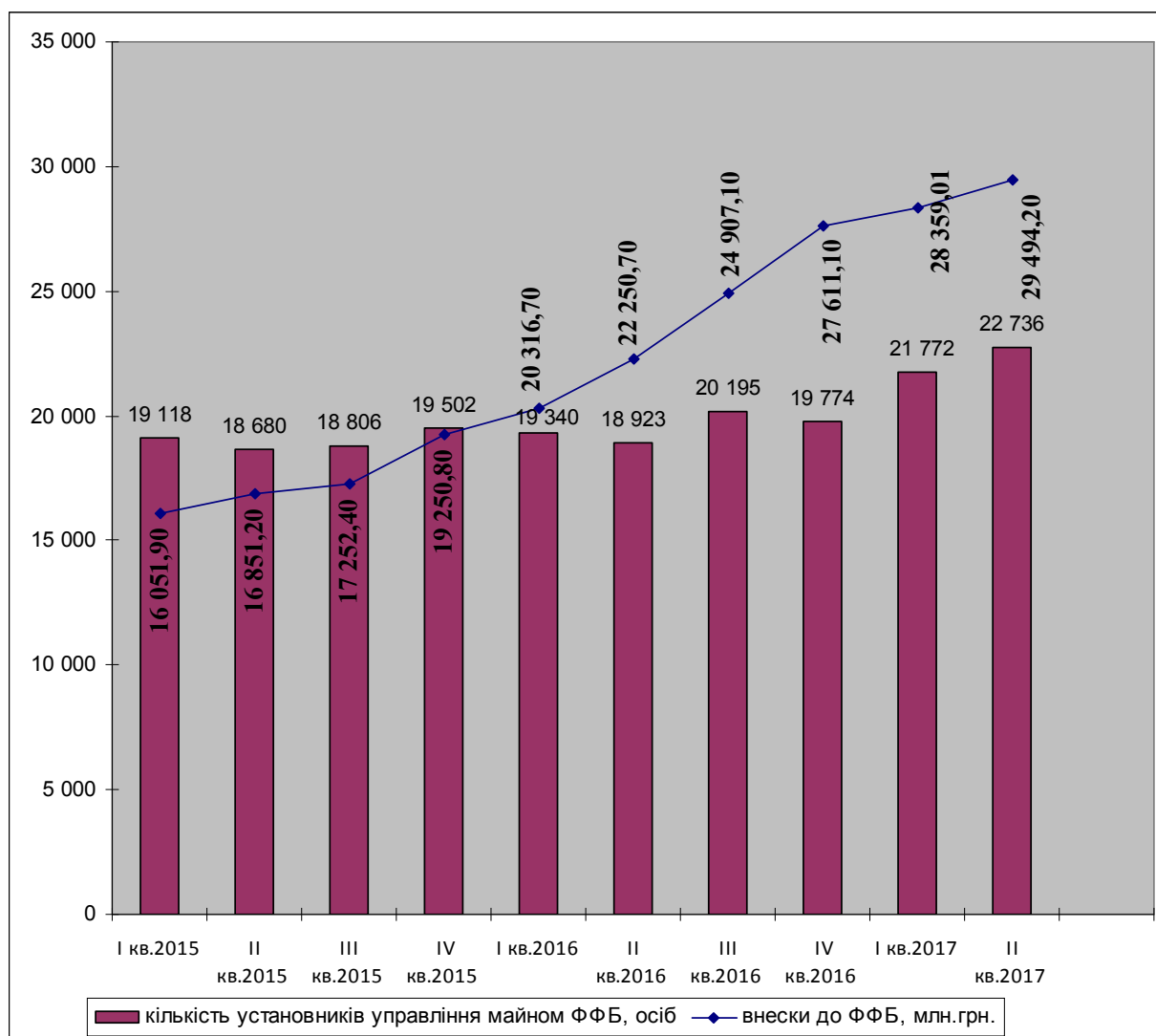
Управління коштами установників управління майном з метою фінансування будівництва житла

Станом на 30.06.2017 55 фінансових компаній мали діючі ліцензії на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг, а саме на управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю відповідно до Закону України «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю».

Загальна кількість установників управління майном, які уклали договори з фінансовими компаніями-управителями щодо участі у фонді фінансування будівництва (ФФБ), станом на 30.06.2017 становить 22 736 осіб, з яких 22 577 - фізичних та 159 - юридичних.

Динаміка зміни кількості установників управління майном ФФБ та їх внесків до ФФБ наведена на рис. 1.

Протягом останніх років спостерігається поступове збільшення кількості установників управління майном ФФБ та надходжень їх внесків до ФФБ. Порівняно з аналогічним періодом станом на 30.06.2016 року кількість установників управління майном ФФБ збільшилась на 20,2 % (3 813 осіб). Обсяг внесків установників управління майном до ФФБ станом на 30.06.2017 становить 29 494,2 млн. грн., що на 32,6 % (7 243,5 млн. грн.) більше порівняно з аналогічною датою минулого року.

Рис. 1. Динаміка зміни кількості установників управління майном ФФБ та їх внесків до ФФБ

Управління коштами установників управління майном з метою отримання доходу від здійснення операцій з нерухомістю

Станом на 30.06.2017 дозвіл, який надає право здійснювати емісію сертифікатів фондів операцій з нерухомістю (далі – сертифікати ФОН), має 1 фінансова компанія. (табл. 5).

Таблиця 5

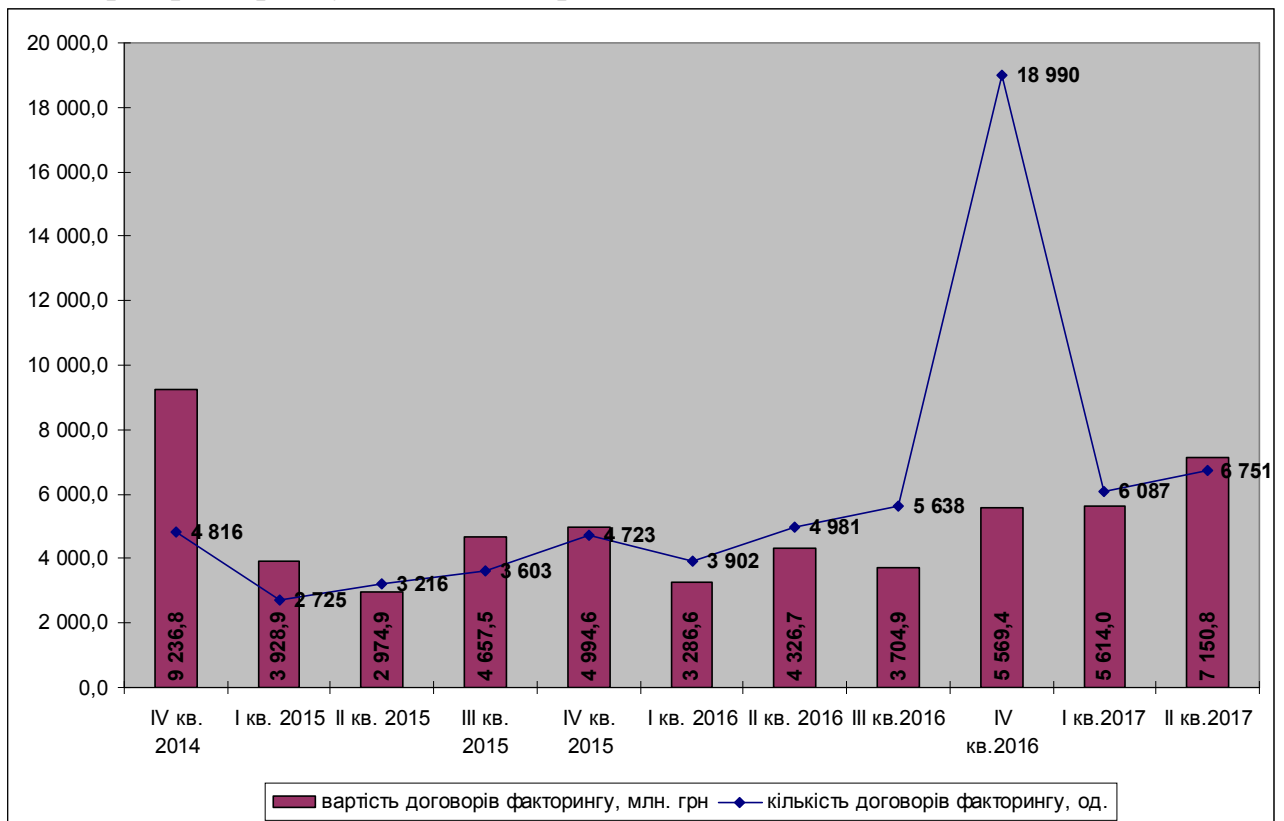
Кількість створених ФОН і виданих дозволів

Показники	Станом на 30.06.2015	Станом на 30.06.2016	Станом на 30.06.2017
Кількість виданих дозволів	15	15	1
Кількість компаній, які створили ФОН	4	4	0
Кількість створених ФОН	3	4	0

Факторинг

Станом на 30.06.2017 в Державному реєстрі фінансових установ міститься інформація про 430 фінансових компаній, які мають право надавати послуги факторингу. Протягом I півріччя 2017 року фінансові компанії уклали 12 838 договорів факторингу на загальну суму 12 764,8 млн. грн., виконали 12 073 договорів на суму 9 008,6 млн. грн. Діючими на кінець I півріччя 2017 року залишалось 25 918 договорів факторингу.

Динаміка кількості та вартості укладених фінансовими компаніями договорів факторингу наведена на рис. 2.

Рис. 2. Динаміка надання фінансовими компаніями послуг факторингу

Кількість договорів факторингу, укладених протягом I півріччя 2017 року, становила 6 751 одиниць, що на 35,5% (1 770 одиниць) більше порівняно з цим показником аналогічного періоду I півріччя 2016 року. Вартість договорів факторингу становила 7 150,8 млн. грн., що на 65,3% (2 824,1 млн. грн.) більше порівняно з аналогічним періодом минулого року.

Важливим показником, який характеризує факторингові послуги, є джерела їх фінансування (табл. 6, рис. 3.)

Джерела фінансування укладених факторингових операцій, млн. грн.

Джерела фінансування	I півріччя 2015	I півріччя 2016	I півріччя 2017	Темпи приросту (I півріччя 2017/ I півріччя 2016)	
				Абсолютний	%
Власні кошти	5 327,1	6 301,4	8 792,9	2 491,5	39,5
Позичкові кошти юридичних осіб (крім банківських кредитів)	602,0	305,4	2 450,0	2 144,6	702,2
Банківські кредити	690,3	206,6	578,7	372,1	180,1
Інші джерела	284,5	785,9	943,2	157,3	20,0
Всього	6 903,8	7 613,2	12 764,8	5 151,6	67,7

Станом на 30.06.2017, порівняно з відповідною датою I півріччя 2016 року, відбулося збільшення фінансування факторингових операцій за рахунок:

- позичкових коштів юридичних осіб (крім банківських кредитів) на 702,2% (2 144,6 млн. грн.);
- банківських кредитів на 180,1% (372,1 млн. грн.);
- власних коштів на 39,5% (2 491,5 млн. грн.).

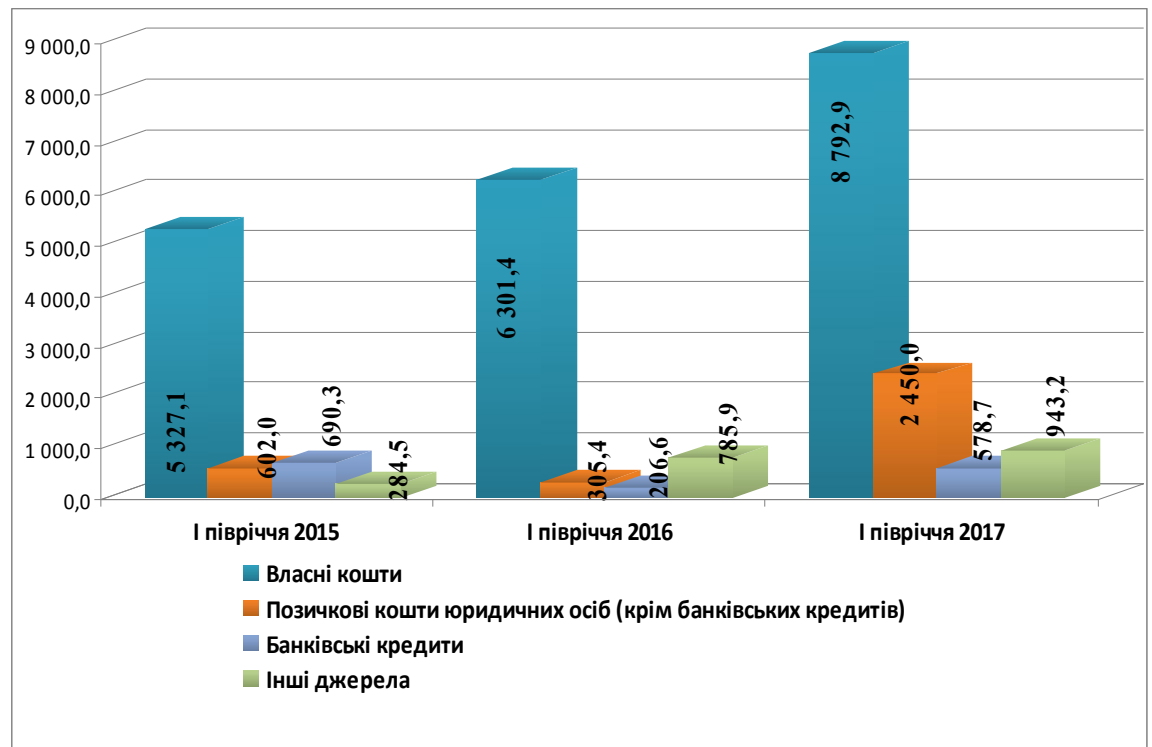

Рис. 3. Джерела фінансування факторингових операцій, млн. грн.

Динаміка структури джерел фінансування факторингових операцій за I півріччя 2015 - I півріччя 2017 рр. є досить нестійкою та істотно коливається, в першу чергу за рахунок зміни частки власних коштів, позичкових коштів юридичних осіб та банківських кредитів.

За I півріччя 2017 року частка власних коштів становить 68,9% і є найбільшою в структурі джерел фінансування, що на 13,9 в.п. нижче даного показника за відповідний період минулого року (82,8%).

Обсяг позичкових коштів юридичних осіб (крім банківських кредитів) порівняно з показником на відповідну дату I півріччя 2016 року виріс на 15,2 в.п. та становить 19,2% від загальної суми джерел фінансування.

Станом на 30.06.2017 частка банківських кредитів становить 4,5%, що на 1,8 в.п. менше ніж за відповідний період I півріччя 2016 року (2,7 %).

Розподіл за галузями обсягів наданих фінансових послуг за укладеними договорами факторингу наведено в табл. 7

Таблиця 7

Розподіл договорів факторингу за галузями, млн. грн.

Назва галузі	I півріччя 2015	I півріччя 2016	I півріччя 2017	Темпи приросту (I квартал 2017/ I квартал 2016)	
				Абсолютний	%
Будівництво	5,4	263,6	96,3	-167,3	-63,5
Добувна промисловість	0,0	1,4	0,0	-1,4	-100,0
Легка промисловість	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Машинобудування	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Металургія	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Сільське господарство	0,0	46,5	137,0	90,5	194,6
Сфера послуг	192,3	347,5	890,5	543,0	156,3
Транспорт	50,0	0,2	0,0	-0,2	-100,0
Харчова промисловість	97,3	33,4	34,3	0,9	2,7
Хімічна промисловість	0,0	54,4	0,0	-54,4	-100,0
Інші	6 613,3	6 866,3	5 992,8	-2 775,1	-40,4
Всього	6 903,8	7 613,2	7 150,8	-462,4	-6,1

Найбільше збільшення продемонстрували укладені договори факторингу за такими галузями, як: сільське господарство – на 194,6% (90,5 млн. грн.) , сфера послуг – на 156,3% (543,0 млн. грн.).

Діяльність із забезпечення проведення розрахунків

Дані щодо обсягів операцій з обміну валют та переказу грошових коштів фінансовими компаніями за I півріччя 2015 – I півріччя 2017 рр. наведено в табл. 8, рис. 4.

Таблиця 8

Обсяги операцій з проведення розрахунків фінансовими компаніями, млн. грн.

Вид фінансової послуги	I півріччя 2015	I півріччя 2016	I півріччя 2017	Темпи приросту (I півріччя 2017/ I півріччя 2016)	
				Абсолютний	%
Операції з обміну валют	218,3	115,4	10 103,4	9 988,0	8 655,1
Операції з переказу грошових коштів	8 926,2	31 595,7	48 185,6	16 589,9	52,5
Всього	9 144,5	31 711,1	58 289,0	26 577,9	83,8

За I півріччя 2017 року спостерігається збільшення загального обсягу операцій з проведення розрахунків на 83,8% (26 577,9 млн. грн.) порівняно з аналогічним періодом I півріччя 2016 року. Операції з переказу грошових коштів збільшилися на 52,5% (16 589,9 млн. грн.), також відбулось значне збільшення операцій з обміну валют у 86,6 рази (9 988,0 млн. грн.).

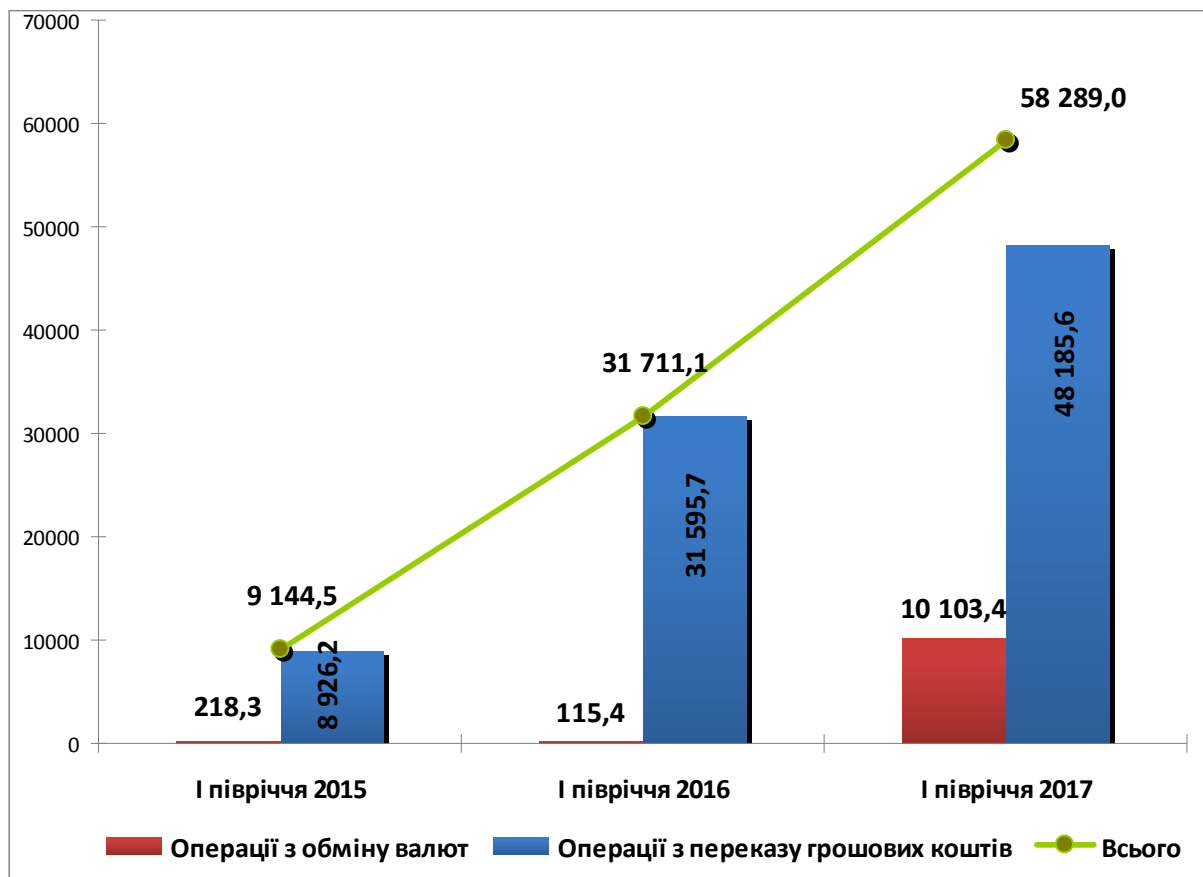

Рис. 4. Динаміка операцій з проведення розрахунків фінансовими компаніями, млн. грн.

Фінансові послуги, що надаються нефінансовими установами

Обсяги фінансових послуг, наданих юридичними особами – суб'єктами господарювання, які не є фінансовими установами, але мають визначене законом право надавати фінансові послуги, наведені в табл. 9.

Таблиця 9

Обсяги фінансових послуг, наданих юридичними особами, які не є фінансовими установами

Вид фінансової послуги	Розмір фінансового активу, що є предметом договору, млн. грн.			Темпи приросту (I півріччя 2017/ I півріччя 2016)	
	I півріччя 2015	I півріччя 2016	I півріччя 2017	Абсолютний	%
Фінансовий лізинг	2 626,60	3 183,70	4 594,2	1 410,5	44,3
Поштовий переказ	2 916,50	3 312,70	3 778,5	465,8	14,1
Всього	5 543,10	6 496,40	8 372,7	1 876,3	28,9

Дані таблиці 9 свідчать про ріст:

- фінансових активів щодо такої фінансової послуги як переказ коштів, що здійснюються через Укрпошту на 14,1% (465,8 млн. грн.);
- фінансових активів, що є предметом договору фінансового лізингу на 44,3 % (1 410,5 млн. грн.).

Фінансовий лізинг

Станом на 30.06.2017 до Переліку юридичних осіб, які мають право надавати фінансові послуги та перебувають на обліку в Нацкомфінпослуг, внесено інформацію про 196 юридичних осіб – лізингодавців та до Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про 310 фінансові компанії, що надають послуги фінансового лізингу (табл. 10).

Таблиця 10

***Кількість юридичних осіб – лізингодавців та фінансових компаній,
що надають послуги фінансового лізингу***

Тип установи	Станом на 30.06.2015	Станом на 30.06.2016	Станом на 30.06.2017
Юридичні особи – лізингодавці	267	272	196
Фінансові компанії, що надають послуги фінансового лізингу	254	385	310

Протягом I півріччя 2017 року фінансовими компаніями та юридичними особами, які не мають статусу фінансових установ, але можуть згідно із законодавством надавати фінансові послуги, укладено 1 909 договорів фінансового лізингу на суму 3 700,7 млн. грн.

Вартість об'єктів лізингу, що є предметом договорів, становить 2 991,7 млн. грн.

Вартість чинних договорів фінансового лізингу станом на 30.06.2017 становить 22 947,2 млн. грн.

Близько 99,4 % усіх послуг фінансового лізингу надається юридичними особами – суб'єктами господарювання, які не є фінансовими установами (табл. 11).

Таблиця 11

***Інформація щодо вартості договорів фінансового лізингу та їх кількості,
укладених юридичними особами та фінансовими компаніями***

Період	Вартість договорів фінансового лізингу, укладених за період, (млн. грн.)		Кількість договорів фінансового лізингу (од.), укладених за період	
	юридичними особами	фінансовими компаніями	юридичними особами	фінансовими компаніями
I півріччя 2015 р.	3210,8	0	1493	0
I півріччя 2016 р.	4089,0	6,2	5693	15
I півріччя 2017 р.	5629,8	113,7	3455	23

За підсумками I півріччя 2017 року спостерігається зменшення кількості договорів фінансового лізингу на 39,1% (2 230 одиниці) порівняно з

відповідним періодом I кварталу 2016 року. При цьому, вартість договорів фінансового лізингу зменшилась на 40,2% (на 1 648,3 млн. грн.).

Динаміка вартості договорів, укладених протягом II кварталу 2015 – II кварталу 2017 рр., та договорів, чинних на кінець кожного звітного періоду, наведена на рис. 5.

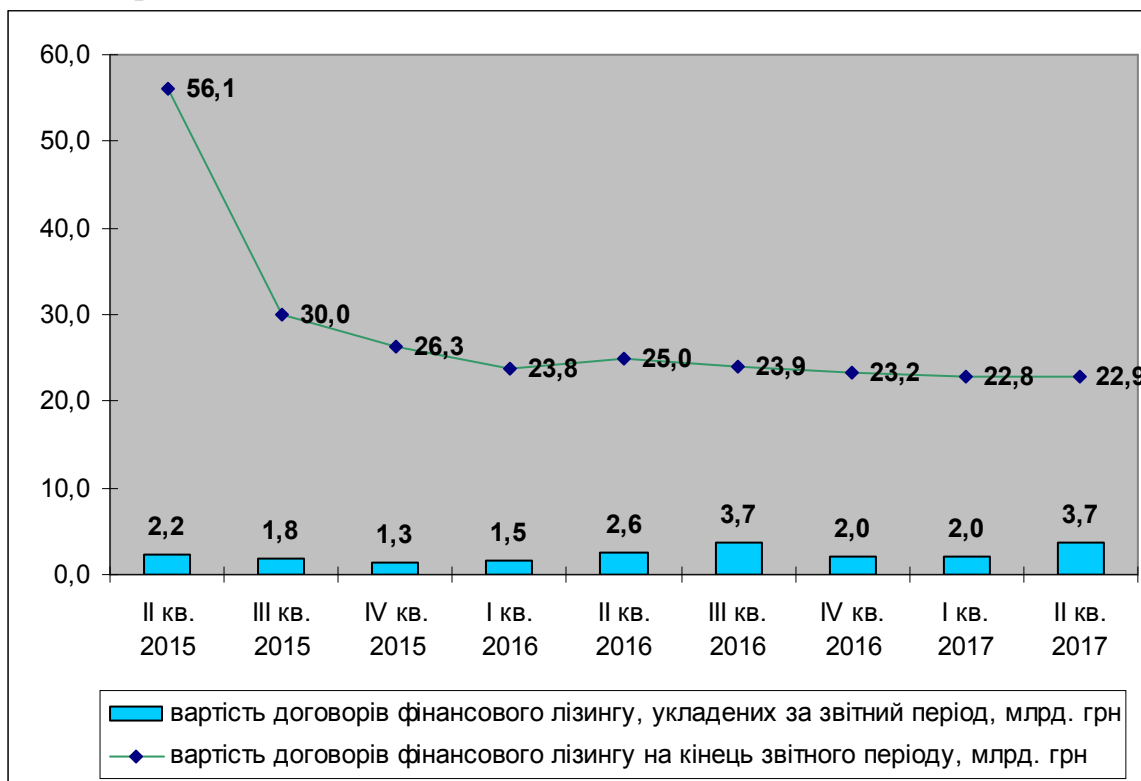

Рис. 5. Динаміка надання послуг фінансового лізингу

Вартість договорів фінансового лізингу за галузями представлена в табл. 12.

Таблиця 12

Вартість договорів фінансового лізингу за галузями, млн. грн.

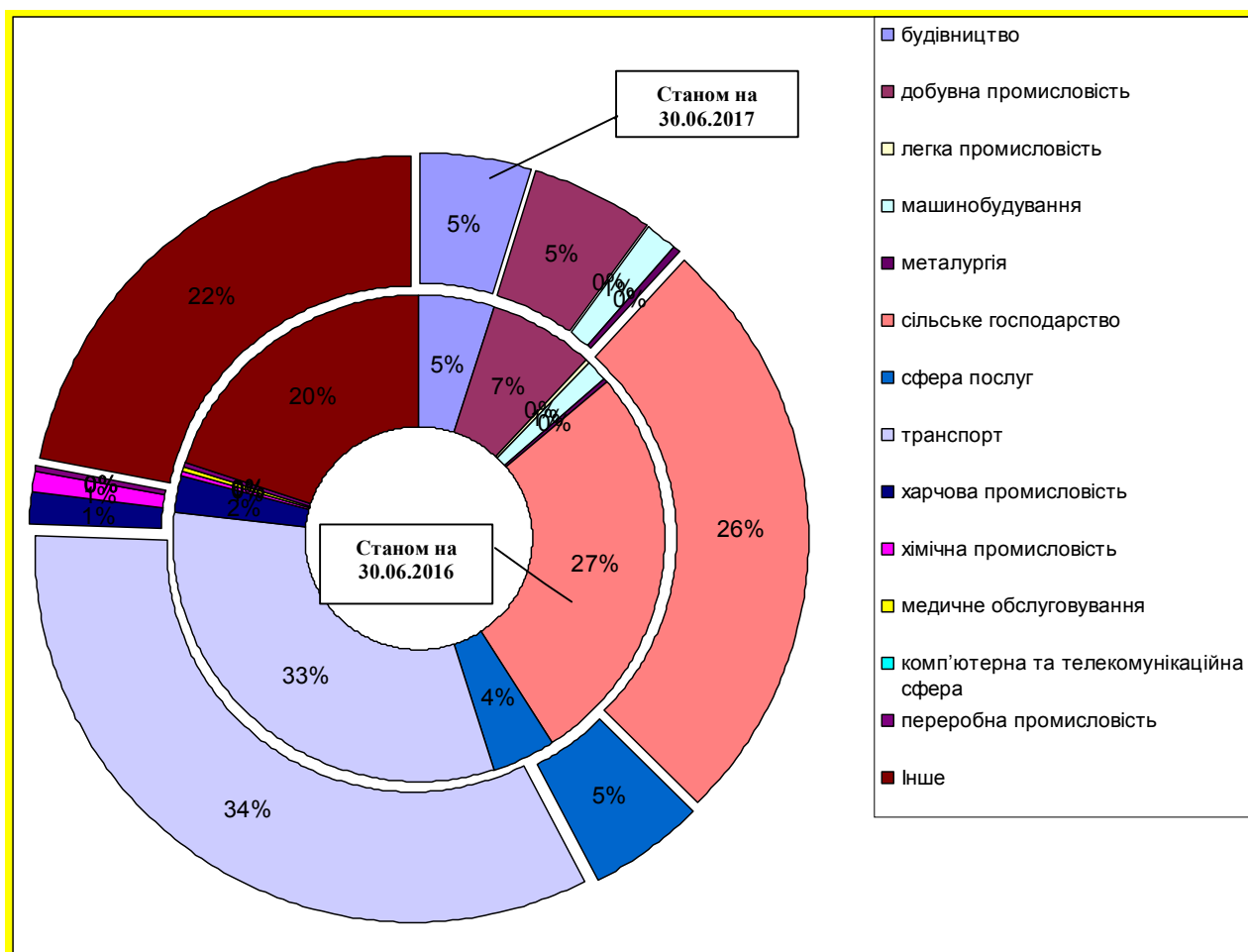
Назва галузі	Станом на 30.06.2016	Станом на 30.06.2017	Темпи приросту (30.06.2017/30.06.2016)	
			Абсолютний	%
Будівництво	1 224,9	1 082,7	-142,2	-11,6
Добувна промисловість	1 776,3	1 225,0	-551,3	-31,0
Легка промисловість	33,1	16,9	-16,2	-48,9
Машинобудування	344,8	278,9	-65,9	-19,1
Металургія	88,6	80,1	-8,5	-9,6
Сільське господарство	6 766,4	5 920,9	-845,5	-12,5
Сфера послуг	1 005,5	1 151,4	145,9	14,5
Транспорт	7 952,4	7 609,5	-342,9	-4,3
Харчова промисловість	566,8	310,9	-255,9	-45,1
Хімічна промисловість	132,3	147,1	14,8	11,2
Медичне обслуговування	20,5	18,1	-2,4	-11,7

Комп'ютерна та телекомунікаційна сфера	49,0	3,5	-45,5	-92,9
Переробна промисловість	66,1	39,9	-26,2	-39,6
Інше	4 970,8	5 062,2	91,4	1,8
Всього	24 997,3	22 947,1	-2 050,2	-8,2

За підсумками I кварталу 2017 року найбільшими споживачами лізингових послуг є:

- транспортна галузь, вартість договорів становить 7 609,5 млн. грн. (Станом на 30.06.2016 – 7 952,4 млн. грн., спад на 4,3% (342,9 млн. грн.));
- сільське господарство, вартість договорів становить 5 920,9 млн. грн. (Станом на 30.06.2016 – 6 766,4 млн. грн., спад на 12,5% (845,5 млн. грн.))
- добувна промисловість, вартість договорів становить 1 225,0 млн. грн. (Станом на 30.06.2016 – 1 776,3 млн. грн., спад на 31,0% (551,3 млн. грн.));
- сфера послуг, вартість договорів становить 1 151,4 млн. грн. (Станом на 30.06.2016 – 1 005,5 млн. грн., ріст на 14,5% (145,9 млн. грн.));
- будівництво, вартість договорів становить 1 082,7 млн. грн. (Станом на 30.06.2016 – 1 224,9 млн. грн., спад на 11,6% (142,2 млн. грн.));

Схема розподілу обсягів лізингових операцій за галузями представлена на рис. 6.

Рис. 6. Розподіл вартості чинних договорів фінансового лізингу за галузями станом на 30.06.2016 та 30.06.2017, млн. грн.

Розподіл вартості договорів фінансового лізингу за терміном їх дії зображено на рис. 7.

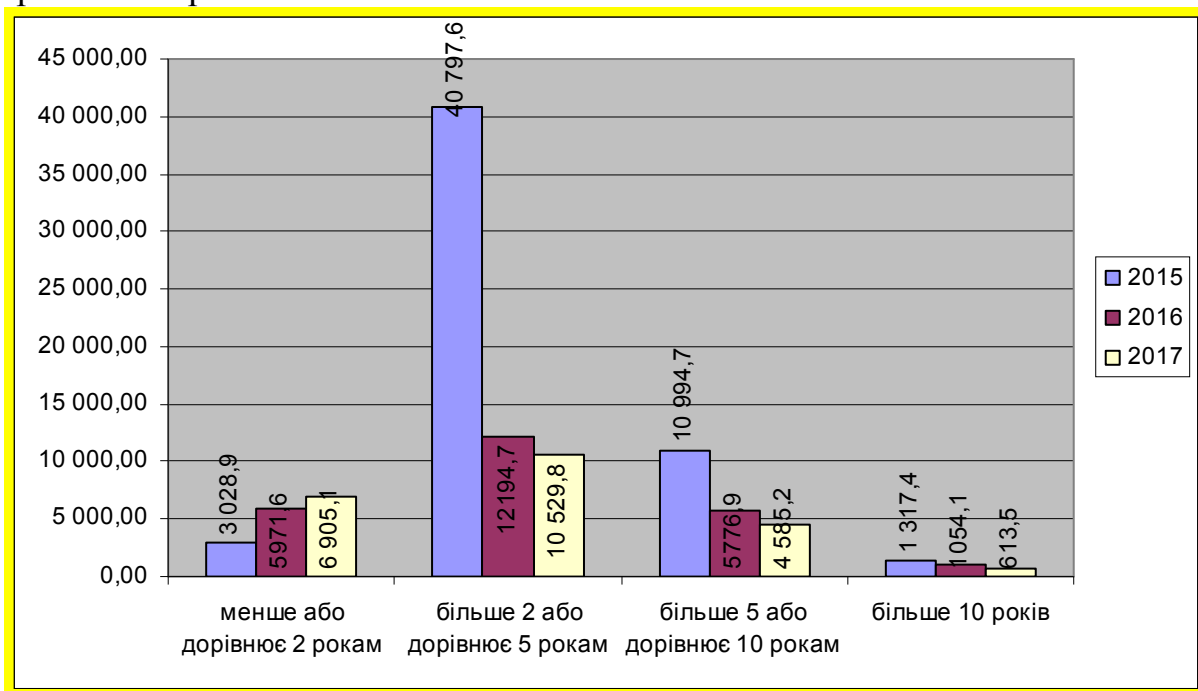

Рис. 7. Розподіл вартості договорів фінансового лізингу за терміном їх дії, млн. грн.

Станом на 30.06.2017 спостерігається тенденція збільшення частки договорів лізингу, термін дії яких строком менше або дорівнює 2 рокам показали ріст на 15,6 % (933,5 млн. грн.).

Вартість договорів фінансового лізингу, строком від 2 до 5 років зменшилась на 13,7 % (1 664,9 млн. грн.), вартість договорів з терміном дії від 5 до 10 років зменшилась на 20,6 % (1 191,7 млн. грн.), також і вартість договорів з терміном дії від 10 років зменшилась на 41,8 % (440,6 млн. грн.) порівняно з аналогічною датою минулого року.

Вартість договорів фінансового лізингу на кінець періоду за обладнанням представлена в табл. 13.

Таблиця 13

Вартість договорів фінансового лізингу на кінець періоду за обладнанням, млн. грн.

Обладнання	Станом на 30.06.2015	Станом на 30.06.2016	Станом на 30.06.2017
Транспорт	42 154,1	14 090,5	13 747,9
комп'ютерна техніка та телекомунікаційне обладнання	92,4	26,3	37,4
друкарське та поліграфічне обладнання	54,7	35,4	26,8
торговельне обладнання	64,8	207,9	204,6
техніка, машини та устаткування для сільського господарства	7 778,8	5 911,7	5 375,7
будівельне обладнання та техніка	1 678,9	1 194,3	885,2
обладнання для харчової переробки	152,2	42,2	61,6
медичне обладнання	10,8	323,3	13,5
банківське обладнання	7,2	3,5	2,8
промислове обладнання	384,5	127,1	78,3
будівлі та споруди	892	643,8	336,5

Інше	2 875,5	2 391,4	2 176,9
Всього	56 145,9	24 997,4	22 947,2

Основні об'єкти фінансового лізингу за чинними договорами станом на 30.06.2017:

- транспортні засоби - 13 747,9 млн. грн. або 59,9% від загальної суми договорів. Порівняно з аналогічним періодом I півріччя 2016 року показник зменшився на 2,4% (342,6 млн. грн.);

- техніка, машини та устаткування для сільського господарства – 5 375,7 млн. грн. (23,4%). Вартість договорів зменшилась на 9,1% (536,0 млн. грн.) порівняно з відповідним періодом минулого року;

- будівельне обладнання та техніка – 885,2 млн. грн. або 3,9% від загальної суми договорів. Вартість договорів зменшилась на 25,9% (309,1 млн. грн.) порівняно з відповідним періодом минулого року;

Джерела фінансування лізингових операцій за I півріччя 2017 р., що здійснені юридичними особами – лізингодавцями та фінансовими компаніями, наведені в табл. 14.

Таблиця 14

Розподіл джерел фінансування лізингових операцій за I півріччя 2017 рр. млн. грн.

Джерела фінансування	I півріччя 2017 рік			
	Юр. Особи, млн. грн.	Частка, %	Фін. комп., млн. грн.	Частка, %
авансовий платіж	1 319,1	28,7	11,6	15,1
власний капітал	2 197,0	47,8	39,0	50,9
кредити банків	815,1	17,7	0,5	0,7
комерційні кредити постачальників	20,7	0,5	2,8	3,7
випуск цінних паперів	0,0	0,0	0,0	0,0
кошти міжнародних фінансових організацій	0,0	0,0	0,0	0,0
кошти державного та місцевих бюджетів	7,5	0,2	0,0	0,0
інші джерела	234,8	5,1	22,8	29,7
Всього	4 594,1	100,0	76,8	100,0

(*За I півріччя 2016 року загальний обсяг джерел фінансування становив 3 187,8 млн. грн.).

За I півріччя 2017 року загальний обсяг джерел фінансування юридичних осіб – лізингодавців та фінансових компаній становить 4 670,9 млн. грн., що на 1 483,1 млн. грн., або на 46,5%, більше порівняно з відповідним періодом I півріччя 2016 року.

У структурі джерел фінансування лізингових операцій юридичних осіб – лізингодавців найбільшу частку займає власний капітал 47,8% (2 197,0 млн. грн.).

Ломбарди

Станом на 30.06.2017 до Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про 442 ломбарди, що на 23 установи (або на 4,9%) менше порівняно з відповідною датою 2016 року (станом на 30.06.2016 – 465 ломбардів).

Основні показники діяльності ломбардів I півріччя 2015 – I півріччя 2017 рр. наведено в таблиці 15.

Таблиця 15

Показники діяльності ломбардів

Показники	30.06.2015	30.06.2016	30.06.2017	Темпи приросту			
				30.06.2016/ 30.06.2015		30.06.2017/ 30.06.2016	
				Абсолютний	%	Абсолютний	%
Кількість ломбардів (на кінець періоду)	476	465	442	-11,0	-2,3	-23,0	-4,9
Сума наданих фінансових кредитів під заставу (млн. грн.)	6 413,0	7 842,1	8 382,3	1 429,1	22,3	540,2	6,9
Кількість наданих фінансових кредитів під заставу, тис. шт.	5 278,5	5 790,0	6 043,2	511,5	9,7	253,2	4,4
Сума погашених фінансових кредитів (млн. грн.), у тому числі:	6 038,1	7 563,0	8 242,5	1 524,9	25,3	679,5	9,0
погашено за рахунок майна, наданого в заставу	495,3	747,5	1 001,3	252,2	50,9	253,8	34,0
Кількість договорів, погашених за рахунок майна, наданого в заставу, (тис. шт.)	591,0	550,2	679,5	-40,8	-6,9	129,3	23,5

Дані таблиці 15 свідчать про збільшення загальних обсягів кредитування на ринку ломбардних послуг за I півріччя 2017 року порівняно з минулим роком.

Такі показники, як сума наданих фінансових кредитів під заставу та сума погашених фінансових кредитів, збільшились на 6,9% та 9,0% відповідно, а кількість наданих фінансових кредитів під заставу збільшились на 4,4%. Показник кількості договорів, погашених за рахунок майна, наданого в заставу збільшився на 23,5%.

Середньозважена річна процентна ставка за фінансовими кредитами ломбардів за I півріччя 2017 року становить 187,3 % (I півріччя 2016 року – 179,9 %).

Важливим показником, який характеризує ринок послуг ломбардів, є показник їх фінансового стану (табл. 16).

Показники фінансового стану ломбардів

Показники	Станом на 30.06.2015	Станом на 30.06.2016	Станом на 30.06.2017	Темпи приросту 30.06.2017/ 30.06.2016	
	млн. грн.			Абсолютний	%
Дебіторська заборгованість, у тому числі, (млн. грн.):	1 498,00	2 104,5	2 784,5	327,0	13,3
за наданими фінансовими кредитами, (млн.грн.)	1189,2	1 366,6	1 635,5	100,9	6,6
за нарахованими відсотками за наданими фінансовими кредитами, (млн.грн.)	39,4	44,3	60,0	12,3	25,8
Статутний капітал, (млн.грн.)	816,9	1 050,9	1 270,8	280,5	28,3
Резервний капітал, (млн.грн.)	19,1	40,8	52,1	8,9	20,6
Нерозподілений прибуток, (млн.грн.)	270,4	299,3	451,7	55,4	14,0
Власний капітал, усього, (млн.грн.)	1 000,5	1 128,2	1 536,8	224,0	17,1
Залучені кошти на платній та безоплатній основі, (млн.грн.)	192,0	186,3	178,5	-1,8	-1,0
Активи по балансу, (млн.грн.)	1 915,5	2 529,2	3 467,3	479,7	16,1

Як свідчать дані таблиці, обсяг активів ломбардів виріс на 16,1% (479,7 млн. грн.) порівняно з аналогічним періодом минулого року та станом на 30.06.2017 становить 3 467,3 млн. грн.

Власний капітал ломбардів становить 1 536,8 млн. грн., що на 17,1% (224,0 млн. грн.) більше, ніж станом на 30.06.2016.

Станом на 30.06.2017 нерозподілений прибуток становить 451,7 млн. грн., порівняно з відповідним періодом I півріччя 2016 року він збільшився на 14,0% (55,4 млн. грн.).

Обсяг дебіторської заборгованості станом на 30.06.2017 збільшився на 13,3% (до 2 784,5 млн. грн.) порівняно з відповідною датою попереднього року.

Станом на 30.06.2017 статутний капітал зріс на 28,3%, також і резервний капітал зріс на 20,6% порівняно з аналогічною датою I півріччя 2016 року та відповідно становлять 1 270,8 млн. грн. та 52,1 млн.грн.

Структура наданих ломбардами кредитів за видами застави представлена в таблиці 17.

Обсяг наданих фінансових кредитів за видами застави

Види застави	Обсяг наданих фінансових кредитів, млн. грн.			Структура наданих фінансових кредитів, %			Темпи приросту			
	30.06.2015	30.06.2016	30.06.2017	30.06.2015	30.06.2016	30.06.2017	30.06.2016/30.06.2015		30.06.2017/30.06.2016	
							млн. грн.	%	млн. грн.	%
виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння	5 552,6	6 417,5	3 849,7	86,6	81,8	63,7	864,9	15,6	-2 567,8	-40,0
побутової техніки	839,2	1 402,1	2 166,0	13,1	17,9	35,8	562,9	67,1	763,9	54,5
автомобілів	9,6	6,2	0,1	0,1	0,1	0,0	-3,4	-35,4	-6,1	-98,4
нерухомості	2,0	2,7	0,0	0,0	0,03	0,00	0,7	35,0	-2,7	-99,6
іншого майна	9,6	13,7	27,3	0,1	0,2	0,5	4,1	42,7	13,6	99,3
Всього	6 413,0	7 842,2	6 043,2	100,0	100,0	100,0	1 429,2	22,3	-1 799,0	-22,9

За I півріччя 2017 року структура наданих фінансових кредитів у цілому не змінилася. Водночас, при загальному зменшенні обсягів кредитування (22,9%) дещо змінилась питома вага фінансових кредитів, виданих під виробу з дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння (з 81,8% до 63,7%), побутової техніки (з 17,9% до 35,8%).

Структура наданих кредитів за видами застави зображена на рис. 8.

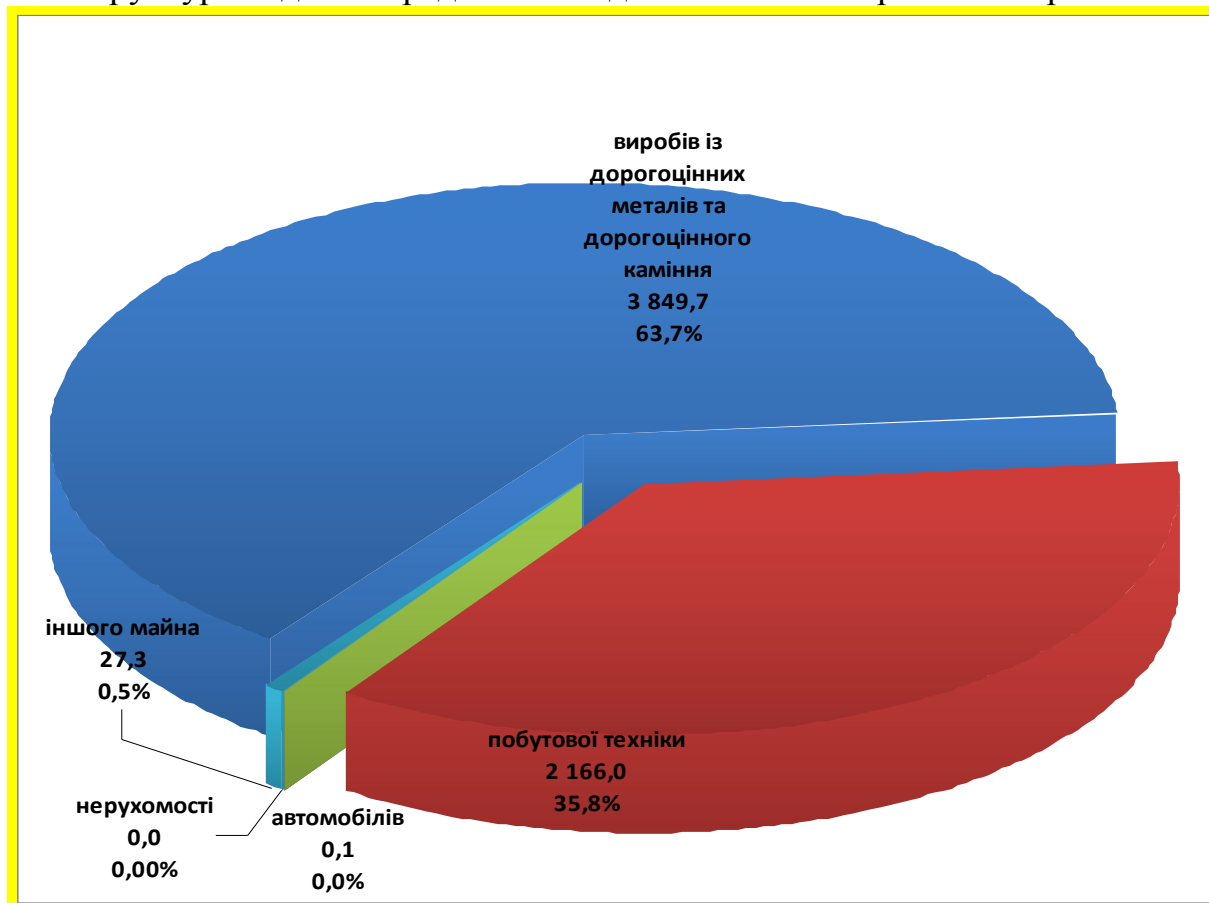
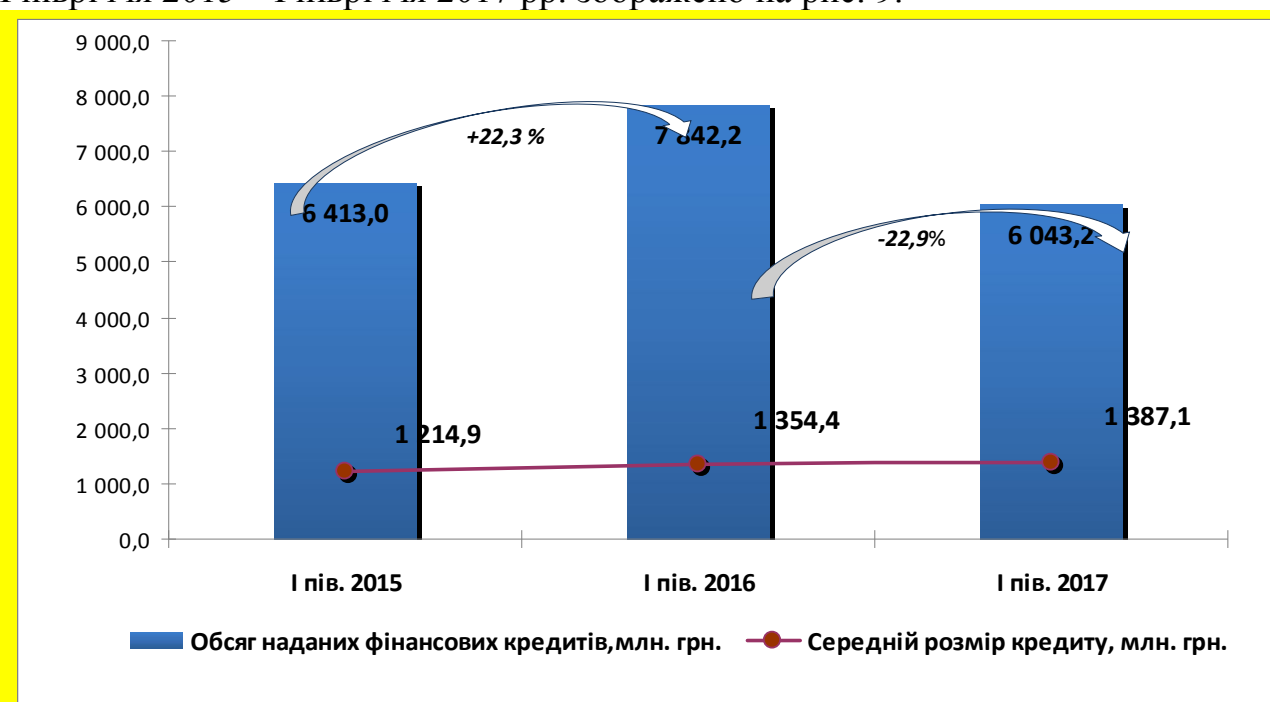

Рис. 8. Структура фінансових кредитів під заставу станом на 30.06.2017

Ломбарди обирають для застави найбільш ліквідне майно. В обсязі наданих фінансових кредитів за видами застави найбільшу питому вагу займають фінансові кредити під заставу виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння – 63,7 % (3 849,7 млн. грн.). Порівняно з 30.06.2016 даний показник зменшився на 18,1 % від загального обсягу виданих кредитів.

Фінансові кредити видані під заставу побутової техніки за I півріччя 2017 року збільшилися на 54,5 % (763,9 млн. грн.) порівняно з відповідним періодом I півріччя 2016 року. Обсяг фінансових кредитів під заставу автомобілів зменшився на 98,4 % (6,1 млн. грн.), обсяг фінансових кредитів під заставу нерухомості також продемонстрував зменшення на 99,6 % (2,7 млн. грн.).

Динаміку обсягів виданих кредитів та середнього розміру кредиту за I півріччя 2015 – I півріччя 2017 рр. зображено на рис. 9.

Рис. 9. Динаміка обсягів наданих фінансових кредитів та середнього розміру кредиту за I півріччя 2015 – I півріччя 2017рр.

Ломбарди залишаються одним із найбільш консервативних і стабільних фінансових інститутів для фізичних осіб - вони орієнтовані на видачу дрібних та короткострокових кредитів. Ломбарди надають фінансові кредити під заставу, середній розмір яких за I півріччя 2017 року становить 1 387,1 млн. грн..

На фоні спаду обсягу виданих кредитів за I півріччя 2017 року на 22,9% середній розмір кредиту демонструє збільшення на 2,4 %.

**Групування частки перших ломбардів (ТОР)
за обсягом наданих фінансових кредитів та їх активів станом на 30.06.2017**

	Сума наданих фінансових кредитів під заставу		Активи за балансом	
	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %
ТОР 3	3 020,7	36,0	915,1	26,4
ТОР 5	4 086,7	48,8	1 397,3	40,3
ТОР 10	5 656,1	67,5	2 126,4	61,3
ТОР 50	7 574,8	90,4	3 019,3	87,1
ТОР 100	8 059,6	96,2	3 273,0	94,4
Всього по ринку	8 382,3	100	3 467,3	100

Як свідчать дані таблиці 18 на 100 ломбардів, перших за обсягом наданих фінансових кредитів (ТОР 100), припадає 96,2 % від загального обсягу кредитів та 94,4 % від загальних активів. При цьому, на частку 3 ломбардів, перших за обсягом наданих кредитів, припадає 36,0 % від загального обсягу наданих кредитів і 26,4 % всіх активів ломбардів.

Розподіл джерел залучення ломбардами коштів на платній та безоплатній основі наведений у таблиці 19.

Таблиця 19

Інформація про джерела залучення коштів ломбардами

Показники	Станом на 30.06.2015		Станом на 30.06.2016		Станом на 30.06.2017	
	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %
Залучені кошти на платній та безоплатній основі, у тому числі:	197,5	100	180,3	100	178,5	100
від банків	63,5	32,5	64,4	35,7	69,2	38,8
від юридичних осіб (крім банків)	121,9	61,7	102,1	56,6	95,5	53,5
від фізичних осіб	12,1	6,1	13,8	7,7	13,8	7,7

Дані таблиці 19 свідчать про зменшення загальних обсягів залучених коштів до 178,5 млн. грн., на 1,0 % (1,8 млн. грн.) порівняно з відповідним періодом минулого року.

У господарській діяльності ломбардів збільшується питома вага залучених кредитів від банків на 3,1 в.п. (до 69,2 млн. грн.). Обсяг залучених коштів від юридичних осіб (крім банків) порівняно з відповідним періодом минулого року зменшився на 3,1 в.п. (до 95,5 млн. грн.). Питома вага залучених коштів від фізичних осіб залишилася незмінною порівняно з відповідним періодом минулого року (до 13,8 млн. грн.).